תורה אור

במסיבה *ההולכת (א) א] לו תחת הבירה ונרות דולקין מכאן ומכאן עד שהוא מגיע לבית הטבילה *ומדורה היתה שם ובית הכסא של כבוד ב] זה היה כבודו *מצאו נעול (ב) (יודע) שיש שם אדם פתוח בידוע שאין שם אדם ירד וטבל עלה ונסתפג ונתחמם כנגד המדורה ג בא וישב לו אצל אחיו הכהנים עד ג] שהיו שערים נפתחים יוצא והולך לו. ד מי שהוא רוצה לתרום את המזבח משכים וטובל עד שלא יבא הממונה, ו וכי באיזה שעה ד] בא הממונה לא כל העתים שוות - פעמים שהוא בא מקרות הגבר או סמוך לו מלפניו או מאחריו, הממונה בא ודפק עליהן והן פתחו לו אמר להן מי שטבל יבא ויפיס, הפיסו ה] מי שזכה זכה בו :

בידוע

(*) ס"ד דשואלים מנלן דבעינן שמירה

גמ' מנא ה"מ? אמר אביי אמר קרא °והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה

היה לוי · היו כהנים

משה ואהרן ובניו שומרים משמרת המקדש

(שאלה) · פשיטא דבעינן שמירה · כדכתיב בקרא · אנן בעינן

למשמרת בני ישראל, אמרי אין שימור בעלמא אשכחן דבעי ו] (כהנים ולוים שימור) מיהו:

משמע כהנים לבד

מתניתין קתני בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש ז] *) א] *והלוים בעשרים וא' מקום

אהרן ובניו ומשה

ואילו קרא כהנים ולוים בהדי הדדי כתיב? אמרי הכי קאמר: והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה=משה' והדר אהרן ובניו שומרי משמרת המקדש'=אהרן בחד מקום

והיינו הג' מקומות שהכהנים שומרים · מהי ההוכחה דהכהנים היו לבד

ובניו בשני מקומות ממאי מדכתיב "והחונים" וכתיב "שומרים"-חונים לחוד ושומרים לחוד;

שיהיו כל הכהנים שומרים ביחד במקום אחד ①

(ג) אימא כולהו בחד מקום לחודיה

כמשה-

לא ס"ד ח] מה משה בחד מקום לחודיה ②

כל חד וחד · רש"י

אף אהרן ובניו ט] בחד מקום לחודיה רב אשי

משמע הרבה שמירות ודאי בחד מקום אין זה אלא שמירה אחת

אמר מסיפיה דקרא °שומרים משמרת למשמרת:

במסיבה · ראיתי בפתרוש של ר' יעקב בר שמשון זצ"ל בכל מדות מוכיח שמסיבה הוא עמוד של בנין שעולין ויורדין בו ע"י גלגול: תחת הבירה · כי היכי דפליגי ר' יוחנן ור"ל י] בעלמא (יומא דף כ׳) גבי בא ושרפו לפני הבירה ואיכא מאן דאמר כל המקדש כולו קרוי בירה שנאמר אל הבירה אשר הכינותי ואיכא מ"ד מקום יש בהר הבית ובירה שמו ה"נ פליגי הכא דלמ"ד יא] כולו בית המקדש היה המחילה הולכת תחת בית המקדש וראשה אחד פתוח ללשכת בית המוקד של מקום חול וראשה האחד פתוח חוץ לעזרה אל מקום הטבילה ואפי' לרבי יוחנן דאמר מחילות שתחת היכל קדש ה"מ בפתוחות לקדש אבל פתוחות להר הבית אין עליהן קדושת הר הבית (ד)וכן מוכח בכילד צולין בסופו (פסחים דף פו׳) ואף על פי שבטיות בקדש ולמ"ד מקום יש בהר הבית ובירה שמו תחת אותו מקום המחילה נמשכת ולכך עשו מחילה דמחילות לא נתקדשו וזב ובעל קרי משתלח יב] לשתי מחנות חוץ לעזרה והר הבית: והנרות דולקות מכאן ומכאן · במחילה כדי להאיר לו : ומדורה היתה שם · במחילה סמוך לבית הטבילה אחר שטבל מתחמם שם : ובית הכסא של כבוד · וזהו כבודו לפי שיש בו פתח ואדם שנכנס שמה יג] ומוצאהו נעול סגור היה חוזר לאחוריו לפי שמבין שיש בו אדם : מצאו הפתח פתוח בידוע שאין בו אדם · ונכנס שם לעשות צרכיו : ירד · לבית הטבילה וטבל ועלה ונסתפג ונתחמם כנגד המדורה והא דתנן במס' מגילה (דף כ׳) לא מזין ולא טובלין אלא ביום היינו בחייבי טבילה שצריכין ספירה כמו טמא מת או זב או מצורע וכשיגיע יום ז' וספר מקצתו יטבול דס"ד אמינא הואיל *ולילה אחר היום מתחלת הלילה הוי שביעי קמ"ל דלענין טבילה עד דהוי יום דכתיב וספרה לה ז' ימים ימים ולא לילות ונדה ויולדת טבילתן בלילה שהרי כל ז' שלהן הן טמאים הילכך ליל שמיני הן טובלין : בא וישב לו אצל אחיו הכהנים · דאע"ג דעדיין אינו טהור עד שיעריב שמשו דהא טבול יום הוא י"ל יד] דחכמים לא הטריחוהו ללכת ולצאת משם הואיל ולילה הוא עד שיאיר היום דהא דאמרינן טבול יום אל יכנס למחנה לויה מדרבנן ומהכא יש להוכיח על אותה שמועה של יבמות (דף ז:) דהכי פירושו דאמרינן התם מצורע שחל שמיני שלו ערב הפסח וראה קרי בו ביום טו] אמרו חכמים אף על פי שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת רבי יוחנן אמר דבר תורה אפילו עשה אין בו שנאמר ויעמוד יהושפט בחצר החדשה וגו' שחדשו בה דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה והכי פירושו דבר תורה טז] ר' יוחנן לא לאפלוגי אתא (ה) אלא מפרש מילתא דתנא קמא יז] קאמר הא דאמר ת"ק יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת ה"ק מוטב יבא עשה שיש בו כרת פסח וידחה עשה דמדרבנן שאין בו כרת באיסורו ואע"ג דאיירי בכרת נקט כרת והיינו דקא מפרש דבר תורה דלאו ת"ק איירי באיסור שהוא מן התורה לא היה לו לר' יוחנן לומר יח] לך דבר תורה דהא בהא איירי אלא הכי היה לו לומר יט] א"ר יוחנן אפילו עשה אין בו אלא ודאי לפרושי מילתא דת"ק אתא ועוד דמוכח בכתובות (דף ח׳) דר' יוחנן לאו תנא הוא דאמרינן התם אמר רב נחמן אמר רב חתנים מן המנין ואין אבלים מן המנין מיתיבי חתנים ואבלים מן המנין מתני' קרמית עליה דרב רב תנא הוא ופליג איתמר א"ר יצחק א"ר יוחנן חתנים מן המנין ואין אבלים מן המנין מיתיבי חתנים ואבלים מן המנין ומתרץ כי תניא ההיא בשורה ואם איתא דר' יוחנן נמי תנא הוא כי היכי דתריך אליבא דרב רב תנא הוא ופליג היה לו לתרץ אליבא דר' יוחנן כ] ר' יוחנן תנא הוא ופליג אלא ודאי לאו תנא הוא אי נמי אין להוכיח מכאן דאיכא למימר אותו חליה בחול לא היתה כא] הכיפה שוה לקרקע הר הבית וקי"ל בפסחים (דף פה:) דגגין ועליות לא נתקדשו ל"ש גגי [illegible] ל"ש גגי ירושלים בקדושת ירושלים : עד שהשערים נפתחים · דלאות [illegible] : יוצא והולך לו · דהואיל ולא יעשה עבודה מה יעשה לשם אי נמי [illegible] ביהא איקרי ועביד עבודה דומיא דהך דאמרינן בפ"ב דיומא (דף [illegible]) במה מפיסן רב ששת אומר בבגדי קדש דאי אמרת בבגדי חול [illegible] ביהא איקרי ועביד עבודה: יוצא והולך לו · לביתו למלאכתו

*) נ"א וכיום הולך אחר הלילה וע' בתוי"ט

דמה יעשה הואיל ולא יעבוד ולקמן נמי אומר שבשעת השתחואה בשעת הקטורת היה ראש המעמד מעמיד את הטמאים כב] בשער המזרח (ופליגי בה שער הניצן אותו הבנין היה בטי הבנין) ופליגי בה אמוראי בפסחים (דף פב:) חד אומר כדי כג] *(לפוש) שכניסת כל העם דרך שם שנכנסים לשם להשתחוות כדלקמן ויודעים שמפני הטומאה הם חולים ליכנס שם ואלו הטמאים יזהרו לבלתי לטמאות עוד וחד אמר משום חשד שלא יחשדום שמפני מלאכתם הם חולים ליכנס שם לעבוד עבודה ומעמידים אותם שם כדי שיראו אותם בני אדם ויודעים שמחמת טומאה הם חולים ולא יאמרו מחמת מלאכה הוא דאם היו שבים לביתם יאמרו העולם מפני ביטול מלאכתם הם שבים : מי שהוא רוצה לתרום את המזבח · כל אותם שרוצים לתרום היו משכימים ושנים וג' בני אדם אין תורמין כי אחד הוא תורם אלא מטילין גורל מי שבא גורל לידו הוא תורם ובסוף מתני' מפרש כיצד תורם את המזבח הילכך קתני מי שרוצה לתרום את המזבח כהנים שרוצים כל אחד ואחד לתרום את המזבח היה מכין את עצמו וטבל קודם שיבא הממונה על הפייסות ומפרש ביומא מה היה שמו ואמרינן במסכת יומא (דף ל׳) דאין אדם נכנס לעזרה אפילו טהור עד שיטבול ומפרש התם טעמא : וכי באיזו שעה כד] ממונה(ו) שואל ואח"כ משיב כלומר אנכי מפרש לך : לא כל העתים שוות פעמים שהוא בא מקרות הגבר · תרנגול בשליש הלילה לאחר חצות או סמוך לו בין מלפניו בין מלאחריו פעמים קודם פעמים אחר כך לא היה קבע בדבר אבל באמצע הלילה לא יבא : הממונה · על הפיים: בא · מביתו ודפק עליהם בין על שערי הר הבית בין על שערי בית המוקד הפתוח להר הבית והם פותחים לו : אמר להם · לכהנים שבאותו בית אב מי שטבל והכין עצמו לתרומת המזבח יבא ויפיס בכאן בחצי בית המוקד הבנוי בקדש דאין מפילים פיים אלא בעזרה במקום הקדש דבעינן בית אלהים נהלך ברגש כדמפרש במסכת יומא (דף כה׳) והפיסו בחצי בית המוקד המקודש : זכה מי שזכה · ואף על גב דשאר פייסות היו בלשכת הגזית כדמפרש ביומא (דף כה׳) התם היינו טעמא מפני שאותם כהנים שהיו בעזרה כה] היו קרובים ללשכת הגזית כיון דלשכת הגזית מקרבתו (ז) להתם הוי מפייסי אבל הכא כיון דהוו בבית המוקד שעדיין לא ירדו לעזרה ואיכא נמי בבית המוקד מקום מקודש הוו מפייסי התם ובעזרה א"א לפיים דאין נכון לעמוד בעזרה בלא מגבעת כדאמר לקמן (דף ל׳) *) הממונה בא ונוטל מגבעת של א' ויודעין שלם שממנו פיים מתחיל א"נ משום דהוי קיימי בטליתר מסובב אי אפשר דהוו אחוריהם לבית ולקמן לאחר שפיים את סדר תרומת הדשן והגיע זמן עבודת יום שחיטה קתני וירדו להם ללשכת הגזית וטעמא כאשר פירשתי שאותו מקום קרוב להם יותר להפיס : גמ' מנא הני מילי · כלומר מנלן מן הפסוק דבעינן ג' שומרים : אמר קרא והחונים לפני המשכן משה ואהרן ובניו שומרי משמרת הקדש · אהרן ובניו הרי ג' שומרים ולבסוף פריך ואימא כולהו בחד מקום ומתרץ ליה : אמרי אין שימור בעלמא אשכחן דבעי ומיהו מתני' קתני בג' מקומות הכהנים שומרים · פשיטא דשימור בעי כדכתיב קרא מיהו אנן בעינן מנא ה"מ הא דקתני במתני' דבשלשה

בלא

מקומות הוו כהנים טו] לפני לוים שהרי הפסוק משמע דבהדי הדדי הוו דמשה חשיב בהדי כהנים : אמרי והחונים לפני המשכן קדמה מזרחה משה ואהרן ובניו שומרי משמרת הקדש · כלומר ודאי קרא לא חשיב משה בהדי כהנים ותדע לך מדכתיב "החונים" בראש הפסוק ש"מ הכי מדייק-החונים לפני המשכן קדמה משה ואהרן ובניו שומרים דאם היה משה עמהן היה לו לכתוב לפני המשכן קדמה משה ואהרן ובניו שומרי משמרת דכולהו כי הדדי הוו : ואימא כולהו בחד מקום · כל שמירת כהנים בחד מקום גזירת המקום הוא שיהא ג' כהנים שומרים יחד שמירה אחת : לא ס"ד כמשה · כלומר ממשה אתה יכול ללמוד שהרי שמירת כהנים הוקשה לשמירת משה לומר לך מה משה בחד מקום שהוא לא היה שומר עמהם כך אהרן ובניו כל אחד בשמירתו לבדו : רב אשי אמר מסיפיה דקרא · יכול אתה בקל

משמע

להבין דבעינן ג' מקומות בכהנים דכתיב שומרי משמרת (ח) (למשמרת) הרבה שמירות ואי בחד מקום הוו כולהו א"כ לא הוי אלא שמירה אחת :

*) נ"ל יומא כה: · מגבעת

[illegible] בשם ר' שמעון בן לוי מהך מתניתין דת"ש דקתני מדורה היתה שם ובית [illegible] רוצה לדקדק משום כלומר כיון דקתני יוצא והולך במסיבה תחת הכיפה [illegible] שם היתה בית הכסא אבל לא תחת המסיבה שתחת הבירה מפני שתחת [illegible] שם בית הכסא · ופריך התם ר' יוסי אהחיא דיוקא וקאמר בתימה כי צואה [illegible] בצואה טומאה אלא נקיות בעלמא שלא רצה שיהיה מקומה תחת הבירה [illegible] אתפבא שתחת ההיכל אינו קדוש כדמסיק נמי בגמ' דמחילות לא נתקדשו [illegible] קצרה ולא במסיבה שתחת הבירה והכי פירוש לשון הירושלמי דבשביל כך [illegible] לאשמעינן אע"ג דאין בצואה טומאה ואעפ"כ לא רצו להעמידו תחת [illegible] לא נתקדשו ריש תוספ' שמפרש' בשביל כך משמעינו שהיה שם בה"כ [illegible] קרי שיוכל ולא הוצל לכשיטול מים שמאים לפיכך היה צריך לבית הכסא [illegible] מיתא אירושלמי קשה קצת מדתני ר' יהודה לשם דמחילות היכל קודש [illegible] ס"ל דהול ניגוד נראה דהתם בירושלמי ר' יהודה צריך להיות שהוא [illegible] רב אסי באתקפתא דקא מתקיף ליה והתם דיציאה אינה אלא משום נקיות [illegible] מוד בקודם

*) צ"ע שייך לעמוד הקודם

בא וישב · בלשכת בית המוקד ואע"פ שאין טבול יום נכנס למחנה לויה כדתנן בפ"ק דכלים [מ"ח] כותל מקודש ממנו כו' עזרת נשים מקודשת ממנו שאין טבול יום נכנס לשם · ואפילו טבול יום דשרץ וכ"ש טבול יום דבעל קרי דמשלח חוץ לשתי מחנות · ואין לך קרוב למחנה שכינה יותר מבית המוקד שהיתה שם חציו בקודש · ופר"ש דמעלה דרבנן הן לא גזרו אלא שלא יכנס שם טבול יום אבל אם הוא מבפנים אין זקוק לצאת · והביא ראיה ממסכת סוטה [דף כ׳] דקתני התם לא היתה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות [כו'] והם אומרים הוציאוה שלא תטמא העזרה · ופריך למימרא *דמיתסר ליכנס למחנה לויה והא אמר מר מנין למת שמותר ליכנס למחנה לויה שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו ואמר מר עמו במחיצתו ומאי פריך דודאי מדאורייתא שרי אבל מדרבנן אסור · אלא קשיא ליה דהא על טומאה שאירע בפנים לא גזרו · ועוד ראיה מפ"ק דחולין גבי טמא במוקדשין דקאמר מביא סכין ארוכה ושוחט בה ואי טבול יום זקוק לצאת מכל מחנה לויה האיך ישחוט בסכין ארוכה · הילכך נ"ל שבטומאה שאירע בפנים אינו זקוק לצאת · ור"י ז"ל תירץ שלא גזרו אלא על החיל ועזרת נשים הוא שער אותן המשמש כניסה ויציאה לעשות הרחקה לטמאים שלא יקרבו שמה אבל על כל שאר מחנה לויה לא גזרו : גמ' מנ"מ · דבעי שימור במקדש דאמר קרא והחונים וגו' ושמרו ואמרינן בפ"ק דעירובין [דף כ׳] משכן אקרי מקדש ומקדש אקרי משכן : מתניתין קתני בג' מקומות · ונהי דקרא משמע דבעי שימור מיהא בג' מקומות מנלן · והו פריך

דלא · ולא

במסיבת מחילה · בא וישב לו אצל אחיו הכהנים לאחר שטבל עד לבקר : שהשערים נפתחים · כיון שנפתחו יוצא והולך לו חוץ לב' מחנות עד הערב כדין של טבול יום בעל קרי : מנהני מילי · שהכהנים היו שומרים דאמר והחונים לפני המשכן במשכן שומרים הם הכי נמי בבהמ"ק : אמרי · אין ודאי שימור אשכחן דבעי ואילו קרא כהנים ולויים בהדי הדדי כתיבי דכתב משה ואהרן [ובניו](וכמו) ומשה הוי לוי ומשמע דבהדי הדדי הוי יתבי ואכתי מנלן דבג' מקומות ומנלן דכהנים [בפני עצמן] הכי קאמר והחונים לפני המשכן היינו משה ואהרן ובניו שומרים : ואהרן בחד מקום ובניו בב' מקומות ואימא כולהו שומרים בחד מקום לא ס"ד כו' מסיפיה דקרא · משמע דרוש ג' מקומות :

(*) מסמן סדרה של שאילתות הגמ' בעמוד זה

פי' הראב"ד

היכא דלא אפשר שפיר דמי · וא"נ מצי למימר כפי' המפרשים דמשמש היו ישנים עליהם וכיון שהממונה בא קודם חוזם כדבעי' למימר לקמן שקודם חוזם רגיל לבוא להעמיד את זקני בית אב להעסיקם בצרכי העבודה אז היה אחר כתונה הולכים לישן כ"א על כסותו אלא שקשה אכתי מן החובים דאמאי לא היו גם הם ישנים לאחר שהעמידוהו הזקנים לעבודתם שהרי יותר לא היה צריכין לשמור אבל קטן בגמ' שכולם מוכח דיש מקומות שהיו שומרים בין ביום ובין בלילה כדמפרש לקמן ובמסכת מדות קתני בהדיא נתן כסותו עליה וישן לו אלמא היו ישנים עליהם לא היה ישנים בגדי קדש [illegible] בית אב קאי למימר דשמא ס"ד למימר שהיו ישנים בבגדי קדש כדי שיהא מזומנים בלי איחור לכן עבודה קמ"ל שלא היה ישנים בהם שבזיון לבגדי קדש הוא זה אלא פושטין ומקפלין [illegible] וכו' : אירע קרי באחד מהם נראה אכולה קאי בין לאותם שומרים בבית אבטינס ובית הניצוץ ובין לאותם ששומרים בבית המוקד במסיבה מחילה:*נרות דולקות על המסיבה מכאן ומכאן פי' כמו במסיבת מקומות היו דולקין ישפם והדבר נ"ל מפני שהמסיבה הולכת בסיבוב וחזקה פירוש מסלה ומודרת תחת הארץ · ובשביל שהיה צריך להקיף לא היה די בנר אחד במקום אחד אלא בהרבה מקומות ומדורה היתה שם בית המוקד ובית הכסא של כבוד תחת המחילה · ובירושלמי פרק כיצד צולין מסיק תני ר' יהודה אומר מחילה שתחת ההיכל חקודש [illegible]

רס"ק מ"ו

[נ"ל לגיון]

ד א מיי' פ"ח מהל' בית הבחירה הל' ז וס"ה הלכה יא :

ה ב מיי' שם פ"ח הל"ב

ו ג מיי' פ"ב מהלכות תמידין ומוספין הל' יב ופ"ז הל"א

ז ד מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הלכה יא ופ"ו מהל' תמידין ומוספין הל' א :

ח ה מיי' פ"ד מהל' תמידין ומוספין הל' א :

ט ו מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הל' ב :

י ז מיי' שם הלכה ד :

שיטה מקובצת

א] ההולכת תחת תיבת לו נמחק : ב] כבוד זוה היה : ג] עד שהשערים נפתחים יוצא והולך : ד] שעה הממונה בא לא : ה] הפיסו זכה מי שזכה בו נמחק : ו] תיבות כהנים ולוים שימור נמחק : ז] על תיבות הלוים בעשרים ואחד מקום נרשם [illegible] כל תיבת לפ"ד ראוי להיות לפ"ד ראוי למחק : ח] ס"ד במשה מה : ט] בניו בחד [illegible] : י] ור"ל ביומא תיבת בעלמא נמחק : יא] דלמ"ד בית המקדש כולו קרוי בירה היה : יב] משתלח חוץ לשתי מחנות : יג] שמה מצאהו נעול את [illegible] : יד] י"ל עיין תוס' זבחים (דף לא ולב) : טו] ביום וטבל אמרו : טז] תורה דר' יוחנן : יז] קמא קא אתא הא אמר : יח] לומר דבר תורה [illegible] נמחק : יט] אמר דבר [illegible] ור"י אמר אפי' : כ] גמי ר' : כא] היתה הכיפה שוה אלא היתה הכיפה שוה לקרקע של הר הבית : כב] הטמאים על שער מתיבת ופליגי עד הבנין רשום קו למעלה להורות כי לפ"ד ראוי למחק : כג] כדי לבייש לפי שכניסת כל העם היה דרך שם : כד] [illegible] תיבת לפרש נמחק : כה] שעה הממונה מה שאל וכו' : כו] בעזרה והיו קרובים : כז] כהנים בלא לוים תיבת לפני נמחק :

נושא: מנין שיש שמירה בבית המקדש על ידי כהנים ולויים וששמירת הכהנים בנפרד

מבנה: סדרה של שאלות, שהגמרא שואלת לברר הנושא

פי' הרא"ש

במסיבה · מחילה עשויה : תחת הבירה · בית המקדש כולו קדוש דבעל קרי משתלח חוץ לשתי מחנות כדאמרינן בפסחים [דף סח:] זב ולא כל זבנים בעל קרי : והנרות · היו דולקות במסיבה מכאן ומכאן : ומדורה · היה שם להתחמם ולהסתפג אחר הטבילה : ובית הכסא של כבוד · [illegible] במסכת [illegible] שטבל [illegible] לכשיצא [illegible] עשו שם בית הכסא [illegible] מים קודם טבילה :

הגהות הב"ח (א) גמ' במסיבה שהולכת תחת כצ"ל ותיבת לו נמחק: (ב) שם מצאו נעול בידוע שיש כו' : (ג) שם ואימא כולהו וכו' לא ס"ד כמשה מה משה וכו' אף אהרן ובניו אהרן לחוד בחד מקום ובניו לחודיה : (ד) [illegible] וכו' אין עליהן קדושת הר הבית ואף ע"פ שבטיות בקדש וכן מוכח בכילד צולין בסופו ולמ"ד מקום : (ה) ד"ה בא וישב וכו' דהא דאמרינן טבול וכו' אלא מפרש מילתא כ"ב וכן פירשו התוס' : (ו) [illegible] שעה ממונה בא התנא עצמו שואל ואח"כ משיב וכו' אנכי אפרש לך : (ז) ד"ה זכה וכו' מקרבתו להו הוו מפייסי התם אבל הכא וכו' ובעזרה אי אפשר לפיים שהפיס בלשכת הגזית דאין נכון וכו' א"נ משום דלא הוו קיימי בכולי' ומסביב : (ח) ד"ה רב אשי וכו' שומרי משמרת משמע הרבה שמירות :

הגהות מהר"ב רנשבורג א] גמ' והלוים בעשרים ואחד מקום · נ"ב הכי תנן לה במדות ומייתי לה לקמן דף כז׳ ועי' בגמ' שבע דגורס גם במשנתינו הכי על פי סוגיין ודייק לה מלשון המפרש לעיל במתניתין בד"ה היו עליות וכו'